

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja

Latvija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu no likumpārkāpēja tiesā (krimināltiesvedībā), un kur būtu jāiesniedz prasība?

Jums ir tiesības saņemt informāciju par kompensācijas, tai skaitā valsts kompensācijas, pieteikšanas un saņemšanas nosacījumiem pie procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas) un iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā.

Jūs varat iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumu varat iesniegt rakstveidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdu pieteikumu procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) ieraksta protokolā.

Kurā krimināltiesvedības posmā man būtu jāiesniedz prasība?

Jums jāiesniedz pieteikums par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pie kriminālatbildības saucamās personas nenoskaidrošana nav šķērslis kompensācijas pieteikuma iesniegšanai.

Cietušajam ir tiesības atsaukt iesniegto kompensācijas pieteikumu jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz brīdim, kad tiesa aiziet taisīt spriedumu.

Ko es varu lūgt prasībā un kā man tā būtu jānorāda (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Jums ir tiesības saņemt informāciju par kompensācijas pieteikšanas nosacījumiem kriminālprocesā pie procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas). Pieteikumu varat iesniegt rakstveidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdu pieteikumu procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) ieraksta protokolā.

Pieteikumā Jums jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda. Pieteikumā varat norādīt norēķinu iestādes konta numuru, kurā ieskaitāma kaitējuma kompensācija.

Vai šādām prasībām ir īpaša veidlapa?

Pieteikumu var iesniegt rakstveidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdu pieteikumu procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) ieraksta protokolā.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu prasību?

Pieteikumā Jums jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda.

Tiesa kompensācijas apmēru noteiks, izvērtējot Jūsu pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropojumus un darbspēju zudumu, morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu, psihiskas traumas.

Tiešos zaudējumus novērtēs tajās cenās, ko izmanto apsūdzības apjoma noteikšanai.

Vai ir jāmaksā tiesas nodevas un vai jārēķinās ar citām izmaksām saistībā ar manu prasību?

Jums nav jāmaksā par pieteikuma iesniegšanu kriminālprocesā.

Ja uzskatāt, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, Jums ir tiesības prasīt tā atlīdzināšanu [Civilprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Nosakot atlīdzības apmēru, jāņem vērā kriminālprocesā saņemtā kompensācija.

Pieprasot atlīdzību civiltiesiskā kārtībā, cietušais ir atbrīvots no valsts nodevas.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, ja es nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Ja ir apgrūtināta vai citādi nav nodrošināta nepilngadīgā tiesību un interešu aizsardzība vai pārstāvis iesniedz motivētu lūgumu, procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) pieņem lēmumu par advokāta kā nepilngadīgās cietušās personas pārstāvja uzaicināšanu. Izņēmuma gadījumā, ja citādi nav iespējams nodrošināt personas tiesību un interešu aizsardzību kriminālprocesā, procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) pieņem lēmumu par cietušā — pilngadīgas trūcīgas vai maznodrošinātas personas pārstāvja — advokāta uzaicināšanu. Procesā virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) pieaicina advokātu arī gadījumos, kad cietušo nevar pārstāvēt neviens no tuviniekiem. Šajos gadījumos advokātam par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā samaksu veic Juridiskās palīdzības administrācija.

Kādos gadījumos krimināltiesā varētu noraidīt vai atteikties izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

Ja tiesa taisa attaisnojošu spriedumu, tā atstāj bez izskatīšanas pieteikumu par nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšanu. Jūsu pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis kaitējuma atlīdzināšanas prasības celšanai [Civilprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai pieprasīt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu?

Jūsu pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis kaitējuma atlīdzināšanas prasības celšanai [Civilprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Ja tiesa ir lēmusi par zaudējumu atlīdzināšanu man par labu, kā es varu nodrošināt, ka likumpārkāpējs izpilda tiesas nolēmumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to nodrošinātu?

Nolēmumus par cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu izpilda zvērināti tiesu izpildītāji, kuri uzsāk izpildu darbības pēc piedzinēja rakstveida pieteikuma, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

Lai izpildītu tiesas nolēmumu daļā par cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu, tiesa izpildrakstu izsniedz cietušajam pēc viņa lūguma.

No sprieduma izpildes izdevumu samaksas zvērinātu tiesu izpildītājam ir atbrīvoti piedzinēji prasībās, kas izriet no personiskiem aizskārumiem, kuru dēļ radies sakropojums vai cits veselības bojājums, vai iestājusies personas nāve.

Zvērināts tiesu izpildītājs pēc savas iniciatīvas veic nepieciešamos pasākumus un izmanto paredzētos līdzekļus un metodes, lai ātri un kvalitatīvi pildītu tiesas nolēmumus. Zvērināts tiesu izpildītājs izskaidro tiesības un pienākumus pušu procesuālo tiesību labticīgai īstenošanai.

Lapa atjaunināta: 22/05/2018

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.